

जुनशिरोपशिंशपासनराजइङ्गेन्द्रइतिन्द कसोमवलकश्च-
तकार्जुनप्रभृतीनां ह्रस्वप्रमाणो दण्डपन्थिर्भवेत् । यस्तु
सपाथिः परशुः स यथाकामं प्रयोज्यः ।

कुणपलक्षणं तु कुणपशब्दे दृश्यं । शब्दे पु० शब्द-
रत्ना० । तस्येदम् शिवा० अण् । कौठार तत्सम्बन्धिनि
ति० स्त्रियां ङोप् । अत्यर्थे क । कुठारक च्चुद्रकुठारे
पुंस्त्री० स्त्रियां कुठारिका । [कारे पु० शब्दरत्ना० ।

कुठारु पु० कुठ-आरु । शब्दे श्वानरे पुंस्त्री० भेदि० । शश्व-
कुठि पु० कुठि-इन् किञ्च । शब्दे श्वे च उणा० को० ।

कुठिक पु० कुठ-इकन् किञ्च । (कुड) कुठे हारा० ।

कुठेर पु० कुठि-एरन् बा० हुमभावः । शर्षासे उज्ज्व० श्वञ्चौ
शब्दमा० । श्वेततलस्याम् (वावुइतलसी) राजनि० ।

कुठेरक पु० कुठेर इव कायति कै-क । नान्दोश्चो राजनि० ।
स्वार्थे क । श्वेततलस्यां (वावुइतलसी) शब्दच० ।

कुठेरज पु० कुठेरइव जायते जन-ड "सह सुपा" पा० सं० ।
श्वेततलस्याम् शब्दरत्ना० ।

कुठेर पु० कुठ-एरुक् । चामरवाते तिका० ।

कुड वैकल्ये भा० इदित् पर० अक० सेट् । कुण्डति अकुण्डीत्
प्रनिकुण्डति कुण्डः । [प्रनिकुण्डते । कुण्डम् ।

कुड दाहे भा० इदित् आत्म० सक० सेट् । कुण्डते अकुण्डि
कुड रक्षणे चुरा० इदित् उभ० सक० सेट् । कुण्डयति ते
अचुकुण्डत् त । प्रनिकुण्डयति ते ।

कुड अदने सक० बाल्ये अक० तदा० पर० सेट् कुडादि ।
कुडति अकुडीत् चुकोड् । प्रनिकुडति कुडपः कुडवः

कुडप (व) पु० कुड-कपन् (कवन्)ग । प्रस्थचतुर्थीशरूपे प-
रिमाणभेदे अमरः अर्द्धर्चादि । कपेशब्दे विवृतिः क्षीर-
स्वामिमते पालः । "द्रोणस्तु खार्याः खलु षोडशोऽंशः
स्यादाढकोद्रोणचतुर्थभागः । प्रस्थचतुर्थीश इहाढकस्य
प्रस्थाङ्कुराद्यैः कुडवः प्रदिष्टः" "लीला० तेन षोडशक-
र्षमितः कुडवः आर्द्रद्रवाणां तु द्वात्रिंशत्कर्षमित
इत्याह सुश्रुतः

"पलकुडवादीनामतो मानन्तु व्याख्यास्यामः । तत्र
द्वादशधान्यभावा मध्यमाः सुवर्णमापकः । ते षोडश
सुवर्णम् । अथ मध्यमनिष्पावा वा एकोनविंशतिर्द्व-
रणम् । तान्यर्द्धद्वितीयानि कर्षः । तत्रोद्धे चत-
र्गुणमभिवर्द्धयन्तः पलकुडवप्रस्थाढकद्रोणा इत्यभिनि-
ष्यद्यन्ते तत्रा पलशतं तानि विंशतिर्भाः शुष्काणाभिदं
आजमार्द्रद्रवाणाद् द्विगुणमिति" ।

"अथ षष्ठे गते काले यपप्रस्थसुपार्जयन् । यपप्रस्थं
तु तं सक्तूनकुर्वन् तपस्विनः । कतजप्याङ्गिकास्ते तु
ह्रत्वा चाम्निं यथाविधि । कुडवं कुडवं सव्ये" (चत्वारः)
व्यभजत् तपस्विनः" "इत्युक्तः प्रतिगृह्याथ सक्तूनं
कुडवं द्विजः" भा० आश्व० ६०५ ।

कुडि पु० कुण्डप्रते दद्याते कुडि-दाहे इन् नलोपश्च । देहे
सि० कौ० "कुठिकम्पोर्नलोपश्चेति" उणा० उज्ज्वलदत्तेन
कुठि गतिप्रतिवाते इति व्याख्यातम् कौसुदीकता तु कुडि-
दाहे इति व्याख्यातम् । अतः मतभेदेन उणादिस्त्वत्वे
पाठद्वयम् ।

कुडिश पुंस्त्री० कुडते कुड-अदने बा० श इट् । (कुडची)
ख्याते मत्स्यभेदे राजनि० । "कुडिशो मधुरोबल्यः कपाथो
वङ्गिदीपनः । लघुः स्निग्धो वातरोगे पथ्यश्च रोचनस्तथा ।
बलकारी कौष्ठवन्धकारी च भिषजां मतः" राजनि० ।

कुडिङ्घुची स्त्री० चुरकाङ्गावेत्तुश्च (कोट उच्छ्रिया) राजनि० ।
कुड्मल कुड-माल्ये बा० क्कलच् । शुकुले विक्राशोन्मुखे कु-

सुमे सि० कौ० । श्वनरकभेदे न० कुडमलशब्दे उदाहृत
मनुवचने कुडमलमिति वा पाठः "दलितकोमलपाटल
कुडमले" भाषः तारका० इतच् । कुडमलित जातशुकु-
कुले ति० ।

कुडा न० कुड कर्कश्ये गयत् कौतेरप्रपा० यक् ङुगागमश्च
इत्युज्ज्वलदत्तः । श्चित्तौ (भित) अमरः श्वितेपने भेदि०
शकौतुहले शब्दरत्ना० । "वैद्यं सम्भाषमाणोऽङ्गं कुडा-
मास्तरणानि वा । "चन्दनरसैरुपलिप्तकुड्ये" सुश्रु० ।
"वैद्वर्थकुडीषु शशिदुर्गातभ्यः" भाषः । स्वार्थे क ।
भित्तौ शब्दर० ।

कुदाच्छेदिन् पु० क्किद-णिनि इत० । चौरभेदे येन गृह-
भित्तिं विदार्य चौर्यं क्रियते तत्र शब्दरत्न० ।

कुदाच्छेद्य पु० कुद्यं च्छेद्यं यस्य । श्वनके । कुडास्य
तन्निर्माणाय तदर्थे च्छेद्यम् चतुर्थर्थे इत० । भित्ति-
निर्माणाय खाते श्वनै तिका० ।

कुडामत्स्य पुंस्त्री० कुड्ये मत्स्य इव । गृहगोधिकायां हेम०
जातित्वात् स्त्रियां ङोप् यलोपः । कुडामत्सी तत्रैव
शब्दर० । [कुणयति ते अचुकुणत् त । प्रनिकुणयति

कुण आभाषणे, मन्त्रणे च अद् चो उभ० सक० सेट् ।
कुण उपकरणे शब्दे च तदा० पर० सक० सेट् । कुणति अको-

णीत् । प्रनिकुणति उपकरणं दानादिना पोषणम् ।
कुणक पु० कुणयते उपक्रियते कुण-कर्म्मणि षष्ठ्यर्थे क ततः